



สัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพบัญชี (Vocational Seminar - Accounting)



รหัสวิชา 30201-9002

หมวดวิชาเลือกเสรี สาขางานการบัญชี
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ



เรียบเรียงโดย
นางเยาว์ กาญจนภูมิ
บช.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์



สัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพบัญชี (Vocational Seminar - Accounting)

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

นางเยาว์ กาญจนภูมิ.

สัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพบัญชี.-- กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2564
300 หน้า.

1. การบัญชี. I. ชื่อเรื่อง.

657

ISBN 978-616-495-191-4



จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย โดย...

บริษัท วังอักษร จำกัด

69/3 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600

โทร 0-2472-3293-5 โทรสาร 0-2891-0742 Mobile : 08-8585-1521

Facebook : สำนักพิมพ์ วังอักษร e-Mail : wangaksorn9@gmail.com

<http://www.wangaksorn.com>

ID Line : @wangaksorn



พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2564

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2561

โดยบริษัท วังอักษร จำกัด ห้ามนำส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไปทำซ้ำ
ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ไม่ว่ารูปแบบใด ๆ นอกจากได้รับอนุญาต

เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจากทางบริษัทเท่านั้น

ชื่อและเครื่องหมายการค้าอื่น ๆ ที่อ้างอิงในหนังสือฉบับนี้

เป็นสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของแต่ละราย

โดยบริษัท วังอักษร จำกัด มิได้อ้างอิงความเป็นเจ้าของแต่อย่างใด



สัมมนาวิชาชีพบัญชี

(Vocational Seminar-Accounting)

รหัสวิชา 30201-9002



จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. เข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน มาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. สามารถจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพทางการบัญชี
3. มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ รอบคอบ มีความคิดที่สร้างสรรค์ และมีมนุษยสัมพันธ์



สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน มาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพทางการบัญชีตามรูปแบบการสัมมนา



คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการนำกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน การจัดทำงบการเงิน ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จรรยาบรรณวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงานสำหรับธุรกิจประเภทต่าง ๆ โดยใช้กรณีศึกษา และจัดสัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในวิชาชีพบัญชี



คำนำ



วิชาสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพบัญชี (Vocational Seminar - Accounting) รหัสวิชา 30201- 9002 จัดอยู่ในหมวดวิชาเลือกเสรีสาขางานการบัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ผู้เขียนได้กำหนดสาระการเรียนรู้แบ่งเป็น 7 หน่วยการเรียนรู้ ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/แผนการสอนที่มุ่งเน้นฐานสมรรถนะ (competency Based) และการบูรณาการ (Integrated) ตรงตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา คำอธิบายรายวิชา ในแต่ละบทเรียนมุ่งให้ความสำคัญส่วนที่เป็นความรู้ ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ ตัวอย่าง แบบฝึกปฏิบัติและคำถามเพื่อการทบทวนเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์ เร่งพัฒนาบทบาทของผู้เรียนเป็นผู้จัดการแสวงหาความรู้ (Explorer) เป็นผู้สอนตนเองได้ สร้างองค์ความรู้ใหม่ และบทบาทของผู้สอนเปลี่ยนจากผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้จัดการชี้แนะ (Teacher Roles) จัดสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อความสนใจเรียนรู้และเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ (Co-investigator) จัดห้องเรียนเป็นสถานที่ทำงานร่วมกัน (Learning Context) จัดกลุ่มเรียนรู้ให้รู้จักทำงานร่วมกัน (Grouping) ฝึกความใจกว้าง มุ่งสร้างสรรค์คนรุ่นใหม่ สอนความสามารถที่นำไปทำงานได้ (Competency) สอนความรัก ความเมตตา (Compassion) ความเชื่อมั่น ความซื่อสัตย์ (Trust) เป้าหมายอาชีพอันยังประโยชน์ (Productive Career) และชีวิตที่มีศักดิ์ศรี (Noble life) เหนือสิ่งอื่นใด เป็นคนดี ทั้งกาย วาจา ใจ มีคุณธรรม จรรยาบรรณทางธุรกิจ และวิชาชีพ

ส่งเสริมสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification System) สอดคล้องตามมาตรฐานอาชีพ (Occupational Standard) สร้างภูมิคุ้มกัน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กำลังแรงงาน การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานระดับชาติ (National Benchmarking) และการวิเคราะห์หน้าที่การทำงาน (Functional Analysis) เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ทุกสาขาอาชีพ เป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นางเยาว์ กาญจนภูมิ



หน่วยที่ 1 การบัญชี การทบทวน และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพ 1

ความหมายของคำว่า “การบัญชี”	3
ผู้ทำบัญชีกับนักบัญชี	4
ประเภทของการบัญชี	4
สถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย	6
สถาบันวิชาชีพบัญชีของต่างประเทศ	10
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี	12
วงจรบัญชี	13
สมุดขั้นต้น	14
บัญชีและสมุดแยกประเภท	16
งบการเงิน	16
ผู้ใช้งบการเงินและวัตถุประสงค์ของการใช้งบการเงิน	17
ความหมายของคำว่า "สัมมนา" และ "สัมมนาเชิงปฏิบัติการ"	18
ประโยชน์ของการสัมมนา	18
ลักษณะของการสัมมนาที่ดี	19
การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพ	19
คำศัพท์ประจำหน่วย	22
กิจกรรมเสนอแนะสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	25
แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1	26

หน่วยที่ 2 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 30

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี	33
วันเริ่มจัดทำบัญชี	34
ความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชี	34
คุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชี	37
เงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี	38



อำนาจในการตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี	40
ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ	40
ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี	41
ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี	42
เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี	42
ข้อปฏิบัติในการลงรายการในบัญชี	43
การปิดบัญชี การจัดทำงบการเงิน และการสอบบัญชี	43
การยื่นงบการเงิน	44
การเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี	46
การแจ้งบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย	47
การเปลี่ยนรอบระยะเวลาบัญชี	47
การเลิกประกอบธุรกิจโดยมิได้มีการชำระบัญชี	47
บทกำหนดโทษ	48
สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามกฎหมาย	51
กิจกรรมเสนอแนะสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	86
แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2	87

หน่วยที่ 3 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 **91**

ขอบเขตของ “ วิชาชีพบัญชี ”	92
วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพบัญชี	94
สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี	95
คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี	100
คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี	101
วิชาชีพบัญชีควบคุม	102
จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	103
การกำกับดูแลโดยภาครัฐ	106
โครงสร้างองค์กรตาม พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547	107
นิติบุคคลที่ประกอบกิจการให้บริการด้านวิชาชีพควบคุม	110
บทกำหนดโทษ	111



กิจกรรมเสนอแนะสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	112
แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3	114

หน่วยที่ 4 กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน **118**

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน	119
บทที่ 1 วัตถุประสงค์ของการรายงานทางการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป	120
บทที่ 2 กิจกรรมที่เสนอรายงาน	121
บทที่ 3 ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์	124
บทที่ 4 กรอบแนวคิด ข้อความส่วนที่เหลือจากแม่บทการบัญชี (ปรับปรุง 2552)	126
บทที่ 5 การรับรู้และการเลิกรับรู้รายการ	127
บทที่ 6 การวัดมูลค่า	129
บทที่ 7 การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล	132
บทที่ 8 แนวคิดเรื่องทุนและการรักษาระดับทุน	132
คำศัพท์ประจำหน่วย	134
กิจกรรมเสนอแนะสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	136
แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4	137

หน่วยที่ 5 เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี **139**

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี	140
เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543	141
เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีตามประมวลรัษฎากร	142
การแยกประเภทเอกสาร	153
การทำใบสำคัญปะหน้าเอกสารบัญชี	153
การกำหนดเลขที่เอกสาร	153
การนำเอกสารประเภทต่าง ๆ มาลงบัญชี	155
การจัดเก็บเอกสารที่ลงบัญชีแล้ว	155
คำศัพท์ประจำหน่วย	167
กิจกรรมเสนอแนะสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	168
แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5	171



หน่วยที่ 6 มาตรฐานการบัญชีและสัมมนาทางวิชาชีพ 206

ความหมายของงบการเงิน	208
การนำเสนองบการเงิน	208
การจัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	210
รายการย่อของงบการเงินของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	212
รายการย่อของงบการเงินของบริษัทจำกัด	217
ความหมายของรายการย่อในงบการเงินของบริษัทจำกัด	225
คำศัพท์ประจำหน่วย	252
กิจกรรมเสนอแนะสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	253
แบบฝึกหัดหน่วยที่ 6	255

หน่วยที่ 7 มาตรฐานการบัญชีและสัมมนาทางวิชาชีพ 265

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน	266
ปัญหาทางบัญชี	271
ประเภทของภาษีที่เกี่ยวข้องกับกิจการ	279
ปัญหาภาษีอากรที่อาจเกิดขึ้น และแนวทางการแก้ไข	282
คำศัพท์ประจำหน่วย	285
กิจกรรมเสนอแนะสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	286
แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7	287

บรรณานุกรม

290



หน่วยที่

1

การบัญชี การทบทวน และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ วิชาชีพ

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของคำว่า “การบัญชี”
2. ผู้ทำบัญชีกับนักบัญชี
3. ประเภทของการบัญชี
4. สถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย
5. สถาบันวิชาชีพบัญชีของต่างประเทศ
6. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
7. วงจรบัญชี
8. สมุดขัณฑ์
9. บัญชีและสมุดแยกประเภท
10. งบการเงิน
11. ผู้ใช้งบการเงินและวัตถุประสงค์ของการใช้งบการเงิน
12. ความหมายของคำว่า "สัมมนา" และ "สัมมนาเชิงปฏิบัติการ"
13. ประโยชน์ของการสัมมนา
14. ลักษณะของการสัมมนาที่ดี
15. การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพ

สมรรถนะการเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของคำว่า “การบัญชี” ได้
2. อธิบายผู้ทำบัญชีกับนักบัญชีได้
3. อธิบายประเภทของการบัญชีได้
4. บอกสถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยได้
5. บอกสถาบันวิชาชีพบัญชีของต่างประเทศได้

6. บอกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีได้
7. อธิบายวงจรบัญชีได้
8. อธิบายสมุดขั้นต้นและวิธีการเลือกใช้สมุดขั้นต้นได้
9. อธิบายบัญชีและสมุดแยกประเภทได้
10. บอกงบการเงินที่ธุรกิจต้องจัดทำได้
11. อธิบายผู้ใช้งบการเงินและวัตถุประสงค์ของการใช้งบการเงินได้
12. อธิบายความหมายของคำว่า "สัมมนา" และ "สัมมนาเชิงปฏิบัติการ" ได้
13. บอกประโยชน์ของการสัมมนาได้
14. อธิบายลักษณะของการสัมมนาที่ดีได้
15. จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการวิชาชีพได้

หน่วยที่

1

การบัญชี การทบทวน และการสอบบัญชีปฏิบัติการวิชาชีพ

บัญชีมีความสำคัญและเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย สำหรับธุรกิจขนาดเล็ก ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชีมักจะมีเพียงเจ้าของกิจการและเจ้าหน้าที่ของกิจการ ส่วนธุรกิจขนาดใหญ่ ผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลทางบัญชีจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์แก่บุคคลต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารงาน เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น เจ้าหน้าที่ พนักงานและลูกจ้าง ส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภาษี ฯลฯ ผู้ใช้บการเงินเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ของการใช้บการเงินแตกต่างกัน ดังนั้นงบการเงินของธุรกิจจึงต้องจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บการเงินจึงจะเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้สำหรับบุคคลทุกฝ่าย



ความหมายของคำว่า “การบัญชี”

คำนิยามที่ใช้กันมาก ได้แก่ คำนิยามของสมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants หรือเรียกย่อว่า AICPA) ให้ความหมายของการบัญชีไว้ดังนี้ "Accounting is the art of recording, classifying, and summarizing in a significant manner an of money, transactions and events which are, in part of least, of a financial character, and interpreting the results there of."

“การบัญชี หมายถึง การจดบันทึก การจำแนก การสรุปผลและการรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงินโดยใช้หน่วยเป็นเงินตรา รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติงานดังกล่าวด้วย”

จากคำจำกัดความดังกล่าว สรุปได้ว่า การบัญชี (Accounting) หมายถึง

1. การรวบรวม (Collecting) หมายถึง การรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจที่เกิดขึ้นประจำวัน เช่น หลักฐานการซื้อและการขาย หลักฐานการรับและจ่ายเงิน เป็นต้น

2. การจดบันทึก (Recording) หมายถึง การจดบันทึกรายการค่าที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และบันทึกข้อมูลให้อยู่ในรูปของหน่วยเงินตรา



3. **การจำแนก (Classifying)** หมายถึง การนำข้อมูลที่จัดบันทึกไว้แล้ว มาจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ของบัญชีประเภทต่าง ๆ เช่น หมวดสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย

4. **การสรุปผล (Summarizing)** เป็นการนำข้อมูลที่ได้จำแนกเป็นหมวดหมู่ดังกล่าวมาแล้ว มาสรุปเป็นรายงานทางการเงิน (Financial Report) ซึ่งแสดงถึงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของธุรกิจ ตลอดจนการได้มาและใช้ไปของเงินสดในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง

5. **การวิเคราะห์และแปลความหมาย (Analysis and Interpreting)** เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินและแปลความหมายออกมา เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารและบุคคลอื่นที่ต้องการใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์เหล่านี้

การบัญชีเป็นงานบริการอย่างหนึ่งมีหน้าที่ให้ข้อมูลเป็นตัวเลขทางการเงินเกี่ยวกับกิจการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การบัญชีการเงินเป็นสาขาหนึ่งของการบัญชีซึ่งเน้นในเรื่องการรายงานให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ รายงานดังกล่าวเรียกว่า **“งบการเงิน”**



ผู้ทำบัญชีกับนักบัญชี

หน้าที่ผู้ทำบัญชีกับนักบัญชีมีความแตกต่างกัน สามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. **ผู้ทำบัญชี (Bookkeeping)** เป็นผู้ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงิน นำมาบันทึกในสมุดบัญชีขั้นต้น แล้วผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทเพื่อแยกตามลักษณะและประเภทของข้อมูลทางบัญชี รวมถึงรายการปรับปรุงและปิดบัญชีในวันสิ้นงวดบัญชีและนำมาจัดทำงบการเงิน ซึ่งนักบัญชีจะได้นำข้อมูลนั้นมาดำเนินการต่อไป ดังนั้นงานของผู้ทำบัญชีจึงเป็นส่วนหนึ่งของงานที่นักบัญชีทำเท่านั้น

2. **นักบัญชี (Accountant)** งานของนักบัญชีมีขอบเขตกว้างกว่างานของผู้ทำบัญชี จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับทุกขั้นตอนของการจัดทำรายงานทางการเงิน ตั้งแต่การวางระบบบัญชีเพื่อให้ผู้ทำบัญชีสามารถเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลไว้ได้ตลอดจนสามารถควบคุมการลงบัญชีทั้งหมด หน้าที่สำคัญของนักบัญชีในขั้นต่อมา นั่นคือ สามารถวิเคราะห์งบการเงินที่จัดทำขึ้น แล้วรายงานต่อผู้บริหารและผู้ใช้การเงิน ซึ่งนักบัญชีจะต้องอาศัยความเข้าใจในเรื่องข้อมูลที่ผู้ตัดสินใจต้องการมากกว่าบทบาทของผู้ทำบัญชี



ประเภทของการบัญชี

การบัญชีเกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลทางการเงินแก่บุคคล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการ ได้แก่ ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ ผู้ขายสินค้า ลูกค้า พนักงานลูกจ้างและผู้ที่สนใจทั่วไป และกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารของกิจการ

บุคคลทั้ง 2 กลุ่มมีความต้องการใช้ข้อมูลทางการเงินที่แตกต่างกัน จึงต้องจัดทำบัญชีตามกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ดังนี้

1. การบัญชีการเงิน (Financial Accounting) เป็นการจัดทำบัญชีเพื่อบุคคลภายนอก (External Users) ซึ่งการจัดทำข้อมูลทางการเงินต้องจัดทำตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Standards หรือเรียกว่า FRS) โดยจะเสนอข้อมูลในรูปของงบการเงิน การจัดท่างบการเงินเป็นการเสนอในลักษณะของการรวบรวม สรุป วิเคราะห์และรายงาน เพื่อให้บุคคลภายนอกเข้าใจ ประโยชน์ของงบการเงินสำหรับบุคคลภายนอกก็เพื่อใช้ในการตัดสินใจที่จะซื้อหรือขายหุ้น เลือกตั้งกรรมการอำนวยการ หรือเพื่อใช้ในการพิจารณาสินเชื่อต่าง ๆ ของเจ้าหนี้ ฯลฯ ซึ่งข้อมูลทางบัญชีการเงิน ไม่ได้ให้ประโยชน์พอที่จะนำไปใช้ในการวางแผนการควบคุมการดำเนินงาน

2. การบัญชีบริหาร (Management Accounting) เป็นการจัดทำบัญชีเพื่อฝ่ายบริหารของกิจการ เพื่อประโยชน์ในการวางแผน ควบคุม กำหนดนโยบายและตัดสินใจ การนำเสนอข้อมูลจะเป็นในเชิงวิเคราะห์และลึกกลงในรายละเอียดเพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลทางบัญชีต่อผู้บริหารจึงได้มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน และไม่จำเป็นต้องจัดทำตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เช่น การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ ในบัญชีการเงินจะแสดงยอดรวมเท่านั้น ซึ่งในแง่ของการบริหารจะต้องทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าคงเหลืออื่น ๆ เช่น จำนวนและต้นทุนของสินค้าแต่ละประเภทที่มีอยู่ ราคาขาย การลดหรือเพิ่มสินค้าแต่ละประเภทจะมีผลอย่างไร

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า งบการเงินที่จัดทำขึ้นสำหรับฝ่ายบริหารอาจมีรูปแบบแตกต่างไปจากบัญชีการเงิน โดยไม่ถือหลักบัญชีการเงินอย่างเคร่งครัดเหมือนการนำเสนอต่อบุคคลภายนอก เพื่อให้การวางแผนและสั่งการให้ดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำข้อมูลในแบบต่าง ๆ บางครั้งต้องละเลยความคิดทางบัญชีบางอย่างที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เพื่อให้เหมาะกับการดำเนินงานของฝ่ายบริหารซึ่งสามารถสรุปความแตกต่างระหว่างการบัญชีการเงินและการบัญชีบริหารได้ในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

ข้อแตกต่างของการบัญชีการเงินและการบัญชีบริหาร

การบัญชีการเงิน	การบัญชีบริหาร
1. เสนอข้อมูลแก่บุคคลภายนอก	1. เสนอข้อมูลแก่ฝ่ายบริหารของกิจการ
2. เป็นข้อมูลทางการเงินที่เกิดขึ้นในอดีต	2. เน้นข้อมูลทางการเงินที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
3. ข้อมูลที่นำเสนอเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ	3. ข้อมูลที่นำเสนอเกี่ยวกับการวางแผน และควบคุมการดำเนินงานภายในของกิจการ

การบัญชีการเงิน	การบัญชีบริหาร
4. การจัดทำต้องทำตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน หรือหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป	4. การจัดทำต้องทำตามความต้องการของผู้บริหาร เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน แสดงข้อมูลที่ควรสนใจ เน้นปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหา
5. ต้องจัดทำตามรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนด	5. การจัดทำไม่มีรูปแบบกำหนดแน่นอน
6. ข้อมูลถูกเสนอตามรอบระยะเวลาบัญชี	6. ข้อมูลถูกเสนอตามเวลาที่ผู้บริหารต้องการ
7. รายงานทางการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	7. รายงานทางการเงินไม่ต้องตรวจสอบและแสดงความเห็นจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
8. ข้อมูลทางบัญชีสามารถนำไปเปรียบเทียบกันได้	8. ข้อมูลทางบัญชีนำไปเปรียบเทียบกันไม่ได้



สถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย

สถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่

1. สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์
2. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
3. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
5. กรมสรรพากร
6. ธนาคารแห่งประเทศไทย
7. สถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนซึ่งมีการสอนการบัญชี
8. หน่วยงานอื่น ๆ เช่น สมาคมการบัญชีไทย สมาคมธุรกิจต่าง ๆ ตลอดจนหน่วยงานของทางราชการและเอกชน

ในที่นี้จะกล่าวถึงสถาบันในข้อ 1 ถึงข้อ 6 เท่านั้น คือ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร และธนาคารแห่งประเทศไทย

1. สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาวิชาชีพบัญชี เป็นองค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 ตุลาคม 2547 ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “Federation of Accounting Professions” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี

เมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2548 ได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ อนุญาตให้อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงมีชื่อเรียกว่า “สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ Federation of Accounting

Professions Under The Royal Patronage of His Majesty The King” (ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ในหน่วยที่ 3)

ก่อนเป็นสภาวิชาชีพบัญชีในปีพ.ศ. 2547 สถาบันที่มีบทบาทอย่างมากต่อนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตคือ “สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ส.บ.ช.)” ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “The Institute of Certified Accountants and Auditors of Thailand (ICAAT)” ได้ถูกยกเลิกโดยกฎหมายพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และจัดตั้งเป็นสภาวิชาชีพบัญชีขึ้นแทน จึงได้โอนทรัพย์สินสุทธิของสมาคมฯ ให้สภาวิชาชีพบัญชี

บทบาทและหน้าที่ของสภาวิชาชีพบัญชี

1. กำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี
2. กำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
3. กำหนดจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี
4. รับขึ้นทะเบียนการประกอบวิชาชีพบัญชี ออกใบอนุญาต พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

ฯลฯ

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.tfac.or.th>

2. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.) The Office of the Securities and Exchange Commission (SEC) เป็นองค์กรของรัฐได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยทำหน้าที่หลักในการกำกับดูแลตลาดทุนไทย

เป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มี 5 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำหรับตลาดทุน
2. การวางกฎเกณฑ์ ข้อบังคับและกรอบกฎหมาย
3. การเปิดโอกาสให้เอกชนขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจ
4. การกำกับดูแลธุรกิจหลักทรัพย์และตลาดทุน
5. การติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศ

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.sec.or.th>

3. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย The Stock Exchange of Thailand (SET) เป็นตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ และการระดมเงินทุนในประเทศ ชื่อภาษาอังกฤษในขณะนั้นคือ The Securities Exchange of Thailand เปิดทำการซื้อขายขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรกในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ทำหน้าที่เป็นตลาดรอง เพื่อแลกเปลี่ยนซื้อขายตราสารทุนของบริษัทต่าง ๆ ที่ขึ้นทะเบียนไว้ และเพื่อให้สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้โดยสะดวก ปัจจุบันการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นบริษัทหลักทรัพย์ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนในประเทศไทยการเสนอข้อมูลทางการเงินของกิจการต่าง ๆ ที่จะเข้ามาเป็นบริษัทจดทะเบียน*จะมีมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้นักลงทุนได้ใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงธรรม ดังนั้น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงถือเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาวิชาชีพการบัญชีในประเทศไทย

บทบาทและหน้าที่ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1. เป็นศูนย์กลางซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน และพัฒนาระบบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์
2. ดำเนินธุรกิจใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี (Clearing House) ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ดำเนินการอื่น ๆ ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ฯลฯ

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.set.or.th>

4. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า Department of Business Development (DBD) เป็นกรมที่ได้เปลี่ยนชื่อมาจากกรมเดิม คือ “กรมทะเบียนการค้า” (Department of Commercial Registration) ตามผลการปฏิรูปราชการครั้งใหญ่ ที่ใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ มีภารกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจอย่างครบวงจรตั้งแต่เริ่มต้นประกอบธุรกิจไปจนถึงเลิกกิจการ เรียกได้ว่าเป็นองค์กร “ต้นสายปลายทางธุรกิจ” คือ ให้บริการตั้งแต่จดทะเบียนธุรกิจและข้อมูลธุรกิจ การกำกับดูแลธุรกิจให้ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย การพัฒนาศักยภาพธุรกิจตลอดจนการดำเนินการให้ธุรกิจสืบสภาพ

บทบาทและหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

1. มีหน้าที่รับจดทะเบียนจัดตั้งและจดทะเบียนเลิกห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด

*บริษัทจดทะเบียนหมายถึง บริษัทที่ต้องการนำหลักทรัพย์หุ้นทุนของตนเข้ามาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์

2. ควบคุมการจัดทำบัญชีและรับยื่นงบการเงินของธุรกิจ
3. พัฒนาผู้ประกอบการและสถาบันการค้า
4. ส่งเสริมธุรกิจค้าและค้าปลีก ธุรกิจบริการ และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
5. ดำเนินการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด กฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมาคม และมูลนิธิ กฎหมายว่าด้วยสมาคมการค้า กฎหมายว่าด้วยหอการค้า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
6. ให้บริการข้อมูล เอกสารทะเบียนธุรกิจและข้อมูลธุรกิจอื่น และรับรองรายการทางทะเบียนธุรกิจ

ฯลฯ

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.dbd.go.th>

5. กรมสรรพากร

กรมสรรพากร The Revenue Department (RD) เป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีจากฐานรายได้และฐานการบริโภคภายในประเทศตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นรายได้ให้รัฐบาลเพื่อนำมาใช้จ่ายพัฒนาประเทศ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์และอากรร้งนกนางแอ่น

บทบาทและหน้าที่ของกรมสรรพากร

1. มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีตามประมวลรัษฎากร
2. กำกับดูแลผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor – TA)
3. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากร

ฯลฯ

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.rd.go.th>

6. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) The Bank of Thailand (BOT) ชื่อที่ไม่เป็นทางการ “แบงก์ชาติ” เป็นธนาคารกลางของประเทศไทย จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 เปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2485 มีหน้าที่หลักในการดูแลกำกับเรื่องการเงินของชาติ กำกับดูแล ตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน โดยการออกประกาศข้อบังคับในส่วนที่เกี่ยวกับการบัญชี นำออกหมุนเวียนซึ่งธนบัตรไทย รวมถึงการควบคุมการถ่ายโอนเงินตราระหว่างประเทศ ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินและเฝ้าระวังอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับสกุลเงินตราอื่น เป็นต้น

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://www.bot.or.th>

สรุปสาระสำคัญของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยได้ดังนี้

สถาบัน	บทบาทและหน้าที่
1. สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์	- ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี - กำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี - กำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
2. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)	- กำกับดูแลธุรกิจหลักทรัพย์และตลาดทุนไทย - กำกับดูแลบริษัทจดทะเบียน
3. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	- ส่งเสริมและพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนในประเทศไทย - เป็นศูนย์กลางซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน - ควบคุมดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียน - บริษัทจดทะเบียนต้องนำส่งงบการเงินให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นรายไตรมาสและรายปี
4. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	- รับจดทะเบียนจัดตั้งและจดทะเบียนเลิกห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด - ควบคุมการจัดทำบัญชีและรับยื่นงบการเงินของธุรกิจ โดยธุรกิจต้องจัดทำงบการเงินและยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายในเวลาที่กำหนด
5. กรมสรรพากร	- มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี - ธุรกิจต้องจัดทำงบการเงินและยื่นต่อกรมสรรพากรภายในเวลา 150 วัน นับแต่วันปิดบัญชี
6. ธนาคารแห่งประเทศไทย	- หน้าที่หลักในการดูแลกำกับเรื่องการเงินของชาติ - กำกับดูแล ตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน



สถาบันวิชาชีพบัญชีของต่างประเทศ

สถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีของต่างประเทศ ได้แก่

1. คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board หรือ IASB) มีหน้าที่พัฒนาและจัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศที่มี

คุณภาพสูง เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ได้ทุกประเทศ และทำให้มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีในแต่ละประเทศ

2. สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountant หรือ AICPA) เป็นสมาคมวิชาชีพที่มีหน้าที่ในการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการทำงานด้านมาตรฐานการบัญชีที่ทำหน้าที่ออกมาตรฐานการบัญชี

3. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการรายงานทางการเงินของสหรัฐอเมริกา (The Financial Accounting Standards Board หรือ FASB) มีหน้าที่ในการออกมาตรฐานการรายงานทางการเงินของสหรัฐอเมริกา

4. สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (Institute of Internal Auditors หรือ IIA) มีหน้าที่ในการจัดทำหรือกำหนดแนวทางในการตรวจสอบภายในของประเทศต่าง ๆ และเป็นสถาบันที่ออกใบรับรองมาตรฐานการเป็นผู้ตรวจสอบภายในที่เรียกว่า Certified Internal Auditor หรือ CIA

5. สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants Committee หรือ IFAC) เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีหน้าที่พัฒนา และส่งเสริมวิชาชีพบัญชีของแต่ละประเทศ ให้มีวิธีปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน หรือมีมาตรฐานเดียวกัน

6. สหพันธ์นักบัญชีอาเซียน (ASEAN Federation of Accountants) หรือมีชื่อย่อว่า “AFA” วัตถุประสงค์ที่สำคัญของสหพันธ์คือการมุ่งพัฒนาและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพนักบัญชีในภูมิภาคอาเซียนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเป็นที่ยอมรับของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

สรุปสาระสำคัญของสถาบันวิชาชีพบัญชีของต่างประเทศได้ดังนี้

สถาบัน	บทบาทและหน้าที่
1. คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASB)	- พัฒนาและจัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ - ทำให้มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีในแต่ละประเทศ
2. สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (AICPA)	- กำหนดและพัฒนามาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา
3. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการรายงานทางการเงินของสหรัฐอเมริกา (FASB)	- ออกมาตรฐานการรายงานทางการเงินของสหรัฐอเมริกา